

Mirka Mitukiewicz

GOLF – SPORT GLOBALNY

Golf to nie tylko sport. To pasja i obsesja, by udrzać dalej i lepiej każdego dnia.

To nie kończy się pragnienie i wyzwanie wobec samego siebie, którego nie zrozumie nikt lepiej jak inny golfista

Ocenia się obecnie, że około 100 mln. ludzi na świecie oczarowała gra w golfa, o której mówi się także jako o sportowym narkotyku naszych czasów.

Na świecie istnieje 30.730 pól golfowych w 199 krajach oraz około 57 milionów golfistów.

W artykule tym można znaleźć informacje dotyczące ilości pól golfowych w poszczególnych krajach, populacji golfistów jak również społeczne, kulturowe i historyczne podłożę sportu.

Arnold Daly stwierdził: „Golf jest jak romans. Jeśli nie traktujesz go poważnie – nie jest zabawny. Jeśli potraktujesz go poważnie – złamię ci serce”.

Czym jest golf? Co jest takiego pasjonującego w tym sporcie? Co sprawia, że wybitni sportowcy, wymieńmy choćby Michaela Jordana i Borisa Beckera, wykorzystują każdą wolną chwilę, aby zagrać w golfa? Jako odpowiedź można tu przytoczyć cytat, który pojawił się na metce ubrań do golfa marki Nike: „Golf isn't just a game. It's a passion, an obsession. A never-ending dedication to hit longer and straighter than the day before. And unbreakable promise with yourself to best the course, the elements, your opponents. No one understand this better than another golfer”. Moim zdaniem jest to właśnie esencja golfa. Golf to coś pomiędzy pasją a obsesją, niekończące się pragnienie, by grać lepiej każdego dnia. Zapewne tak postrzegał tę grę astronauta Alan Shepard, kiedy 13 stycznia 1971 roku jako dowódca *Apollo 14* zabrał ze sobą za zgodą NASA składany kij golfowy nr 6 oraz kilka piłek i zagrał nimi na Księżycu.

O golfie mówi się jako o elitarnym i snobistycznym sporcie, ale także jako o narkotyku naszych czasów. Prawdopodobnie wszyscy golfiści potwierdzą hipotezę, że nikt nie zrozumie golfisty lepiej niż inny golfista. Może ten fakt jest przyczyną, że wiele spraw jest załatwianych na polu golfowym. Podobno po sposobie gry można łatwo wywnioskować, jakim człowiekiem jest nasz partner, i poznać go szybciej niż po wielogodzinnej rozmowie. Golf jest niewątpliwie sportem absorbującym dużo czasu, przeciętnie na rundę (18 dołków) potrzeba czterech godzin. Nic więc dziwnego, że wielu menedżerów potrafi w tym czasie załatwić genialny biznes.

Golfiści stanowią swoisty nieformalny, ogólnościowy klub, który umożliwia łatwe nawiązywanie kontaktów. Nie można jednak sprowadzać tu kontaktów jedynie do biznesu. Na polu golfowym jak w żadnym innym miejscu można poznać np. znanego autora czy sławną osobistość i przejść z nim „na ty”. Istnieje jednak nieformalna zasada: „na ty” mówisz tylko na polu golfowym, gdzie jesteście na równi, obowiązują was tylko reguły golfa, poza golfem jesteście już na „pan”.

Kluby golfowe można podzielić na dwie grupy prywatne i publiczne. Te pierwsze to pola powszechnie dostępne dla wszystkich, o dużo tańszych *green fee* (opłata) i gorszym standardzie od pól prywatnych. Pola prywatne to zamknięte enklawy ludzi znanych, bogatych itp., jednak fakt posiadania pieniędzy nie znaczy wcale, że będzie się przyjętym do takiego klubu. Istnieją też pola, na które nie każdy członek klubu tego pola ma wstęp. Przykładowo na możliwość zagrania na polu golfowym St. Andrews (najbardziej słynne pole Szkocji) trzeba czekać około pół roku, i to po spełnieniu określonych wymogów.

Znana mi jest opowiadka o pewnym golfiście, który zapisał się na *tee time* (godzina rozpoczęcia gry, nie należy bynajmniej mylić z *tea time*) około półtora roku wcześniej. Po czym, gdy w końcu znalazł się na upragnionym polu, zdołał jedynie zrobić *practice swing* (próbny zamach) na *tee* (miejsce startu) i został z miejsca wyrzucony z pola. Istnieje bowiem reguła, wśród setek innych, że nie wykonuje się próbnego uderzenia na *tee*; można to uczynić jedynie poza tym obszarem. Ta historyjka to przykład na to, że golf mimo przypisywanego mu snobizmu, a w Polsce niejako synonimu nowobogactwa, jest sportem dżentelmenów i panujących reguł.

Świat przechodził szaleństwa wojen, ewolucje społeczne, kulturowe i techniczne, a golf ciągle jeszcze jest ostoją dobrze pojętej tradycji, charakterystycznego i rozpoznawalnego na całym świecie stylu bycia. Rywalizacja nie ma żadnego narodowego, klubowego czy szowinistycznego charakteru, zarówno w golfie profesjonalnym, jak i amatorskim.

Historia golfa¹

Nikt nie jest w stanie dokładnie ustalić ani daty wynalezienia golfa, ani jego pochodzenia. Wiadomo jednak, że w średniowiecznej Europie istniało kilka gier polegających na uderzaniu kijami piłki, aby skierować ją do celu. Jedną z takich gier było *pallemaille*. Grano w nią na ulicach Francji i Włoch, używając do tego kijów, drewnianej piłki i starając się nimi tak odbijać, aby piłka doleciała do obranego celu. Gra ta dotarła do Anglii i w XVII wieku w centralnym Londynie zbudowano miejsce do gry zwane do dzisiaj Pall Mall.

Inną średniowieczną grą był *chole*, w którą grali Belgowie na otwartych przestrzeniach. Zasada była następująca. Metalowym kijem w kształcie łyżki

¹ Źródło: www.golf.pl.

należało trafić do odległego celu w jak najmniejszej liczbie uderzeń. W Holandii natomiast grano w grę o nazwie *colf*, głównie w miastach, a często na lodzie.

Pierwszy zapis o golfie pojawił się w Szkocji w XV wieku; mówi o tym, że gra ta przeszkadzała ćwiczyć łucznikom (zamiast strzelać z łuku, grali w golfa). W XVI wieku nawet król grał już w golfa i dopiero ten wiek oznacza narodziny golfa w formie zbliżonej do tej, jaką znamy obecnie.

W Szkocji grano najczęściej na terenach pomiędzy nadbrzeżem a polami uprawnymi, tam bowiem znajdowano idealne warunki do grania. Kształt ówczesnego „pola” był uformowany przez naturę. Dołki były rozmieszczone stosunkowo blisko siebie, a bardziej płaskie kawałki terenu służyły jako *green*.

Gra dotarła do Ameryki Północnej w 1786 roku. Przywieźli ją ze sobą oficerowie szkoccy i grali w nią w Nowym Jorku, a nawet założono klub golfowy w Karolinie Południowej. Musiało jednak minąć jeszcze 100 lat, zanim gra naprawdę zakorzeniła się w Ameryce. Pierwszy prawdziwy klub w Ameryce Północnej założono w 1873 roku w Montrealu w Kanadzie.

Tab. 1. Najważniejsze daty z historii golfa

Pierwsza udokumentowana wzmianka o golfie pochodzi z Holandii

1457 – pierwsza wzmianka o golfie w Szkocji

1502 – pierwszy „zarejestrowany” golfista – król Jakub IV

1744 – powstaje najstarszy klub golfowy – Honourable Company of Edinburgh Golfers

1754 – powstaje Stowarzyszenie Golfistów – The Society of St. Andrews Golfers

1764 – redukcja liczby rozgrywanych dołków z 22 do 18. Stało się to w St. Andrews w Szkocji na polu „Old Course”

Pewna historyjka każe wiązać zmianę liczby rozgrywanych dołków z faktem, że butelka whisky starcza na 18 dołków, a nie na 22.

1786 – otwiera się pierwszy klub golfowy w Stanach Zjednoczonych – w Charleston

1834 – klub w St. Andrews otrzymuje przydomek Royal and Ancient, w skrócie R&A

1848 – piłka golfowa zwana gutaperką (*gutta-percha*)

1856 – powstaje pierwszy klub golfowy w kontynentalnej Europie – we Francji

1860 – pierwszy turniej Open Championship odbywa się w Szkocji w Prestwick Golf Club.

Wygrywa go Szkot Willie Park

1861 – Tom Morris wygrywa Open Championship. On i jego syn (także Tom) wygrywają Open osiem razy w latach 1861–1872

1885 – rozgrywane są pierwsze mistrzostwa amatorów – British Amateur Championship w Hoylake

1885 – powstaje pierwszy klub golfowy w Afryce, Royal Cape w Kapsztadzie

1891 – od tego roku można grać także w Australii, w klubie Royal Melbourne

1893 – The Royal and Ancient Golf Club of St. Andrews określa powszechnie obowiązujący rozmiar dołka. Jego przekrój ma wynosić 4,25 cala

1894 – powstaje USGA – United States Golf Association

1895 – pierwsze US Open Championship rozegrane zostają w Newport w stanie Rhode Island.

Wygrywa je Szkot Willie Dunn. W tym samym roku odbywają się po raz pierwszy amerykańskie mistrzostwa amatorów (US Amateur Championship)

1897 – od tej daty R&A staje się wyrocznią w kwestii reguł golfa

1897 – Coburn Haskell opatentowuje wynalezioną przez siebie gumową piłkę golfową

1901 – zostaje otwarty pierwszy klub golfowy w Japonii, blisko Kobe

1916 – zostaje powołany amerykański związek zawodowych graczy zawodowych (US PGA – United States Professional Golfers Association)

Motorem rozwoju golfa okazała się brytyjska polityka imperialna XIX wieku. Gra dostała się na wschód. Otwarto kluby w Indiach – Calcutta Golf Club w 1829 oraz w 1842 roku klub golfowy w Bombaju. Ale to nie koniec w tym wieku. W 1871 otwarto klub golfowy w miejscowości Otago w Nowej Zelandii, w 1885 w Południowej Afryce, a w 1891 roku w Australii.

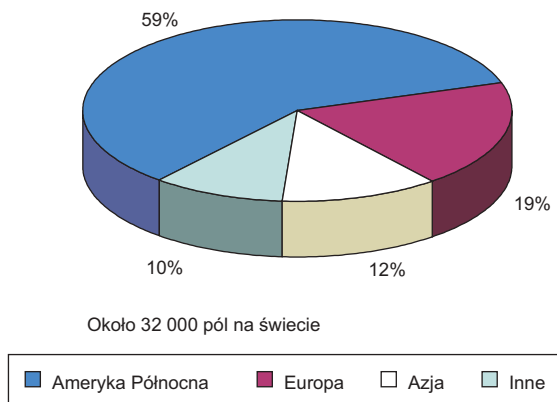
Wzrost popularności w Zjednoczonym Królestwie golf zawdzięcza wprowadzeniu dwóch turniejów. Pierwszym z nich był Open Championship (następnie przekształcony w British Open) rozegrany po raz pierwszy w 1860 roku. Drugi natomiast, rozegrany 25 lat później, to mistrzostwa amatorów Amateur Championship. British Open jest obecnie jednym z czterech najważniejszych turniejów na świecie. Pozostałe z tej czwórki to US Open (rozegrane pierwszy raz w 1895 roku) odbywające się corocznie w czerwcu, US PGA Championship (rozegrane po raz pierwszy w 1916 roku) odbywające się w sierpniu oraz US Masters (najmłodszy turniej, od 1934 roku) rozgrywany corocznie w kwietniu i jedyny, który odbywa się co roku na tym samym polu – Augusta National w Atlancie w stanie Georgia.

Golf na świecie

Według różnych szacowań około 100 mln osób na świecie gra w golfa, w tym ponad połowa uprawia ten sport amatorsko. Golf to sport budzący niesamowite emocje, nie tylko wśród grających. Relacje z zawodowych turniejów ściągają dziesiątki tysięcy kibiców, zaś przed telewizory – miliony.

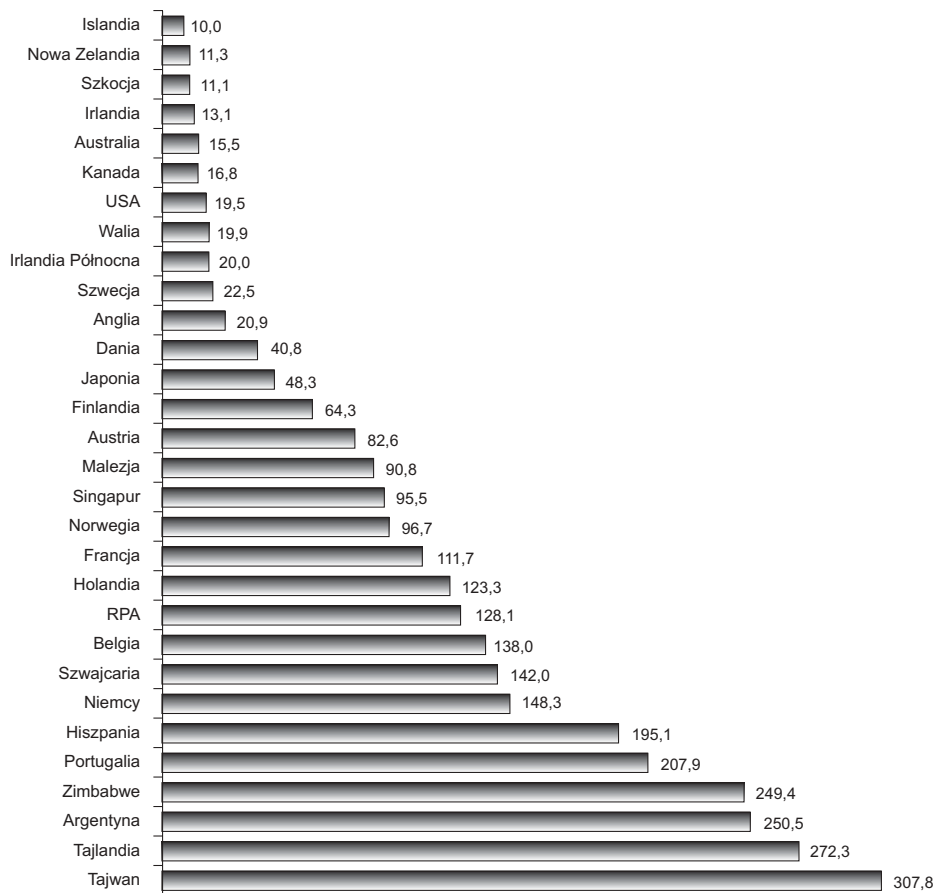
Z globalnego raportu The Golf Research Group z 1997 wynika, że na świecie istnieje 30 730 pól golfowych (zarejestrowanych i odpowiadających normom PGA) w 119 krajach oraz 57 mln golfistów amatorów.

Jak widać na ryc. 1, najwięcej pól znajduje się w Ameryce Północnej, bo aż 59%. W Europie jest zaledwie 19%, jednak na tym kontynencie wciąż notuje się wzrost liczby pól i golfistów. Wynika to z faktu, że dotychczas nie

Ryc. 1. Rozkład pól golfowych na świecie

Źródło: The Golf Research Group, 1997.

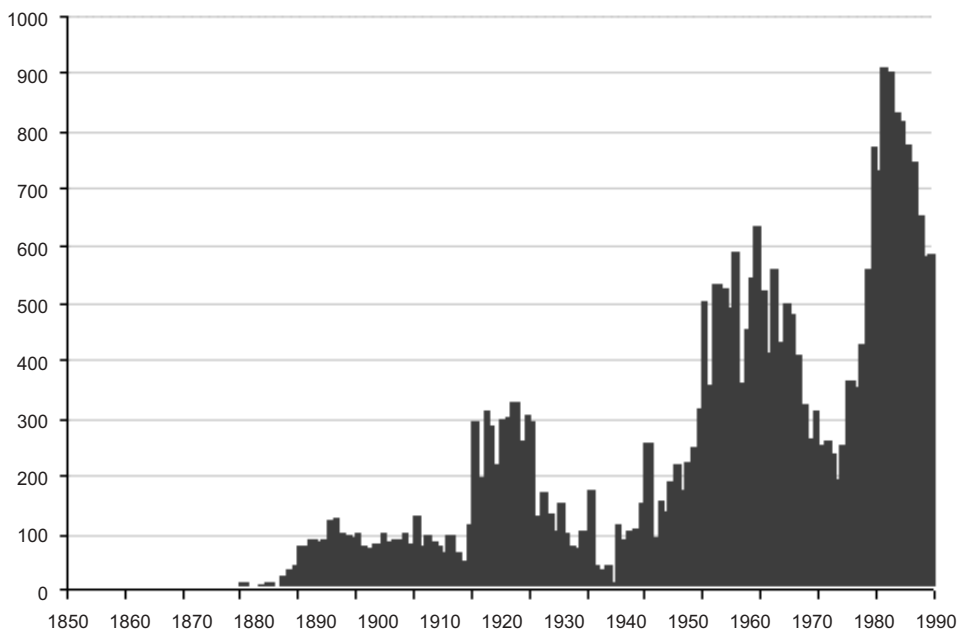
Ryc. 2. Liczba pól golfowych mierzona „wskaźnikiem 18 dołków” (w tys.)

Źródło: The Golf Research Group, 1997.

brano pod uwagę krajów Europy Centralnej i Wschodniej, tzn. Polski, Węgier, Czech itp. Obecnie te właśnie kraje odnotowują ogromny potencjał wzrostu w tej dziedzinie.

Interesujący jest też fakt, że do krajów najlepiej „zaopatrzonych” w pola golfowe, co mierzy się liczbą ludności przypadającą na 18 dołków, należą Islandia i Nowa Zelandia. Stany Zjednoczone plasują się dopiero na szóstym miejscu ze wskaźnikiem 19,5 tys. Najślabiej według raportu przedstawia się Tajwan, wynika to jednak z faktu, że w tym kraju liczba golfistów wzrasta dużo szybciej niż liczba budowanych pól golfowych.

Jednocześnie, co widać powyżej, i co podkreślają eksperci, światowy „boom” golfowy już przeminął. Odnosi się to jednak jedynie do krajów wysoko rozwiniętych, w których największy wzrost zainteresowania golfem przypadł na lata 90. Kraje azjatyckie, np. Tajwan, Wietnam, oraz kraje Europy Wschodniej i Centralnej, dopiero będą przechodzić ten etap.

Ryc. 3. Wzrost liczby pól golfowych w latach 1850–1990

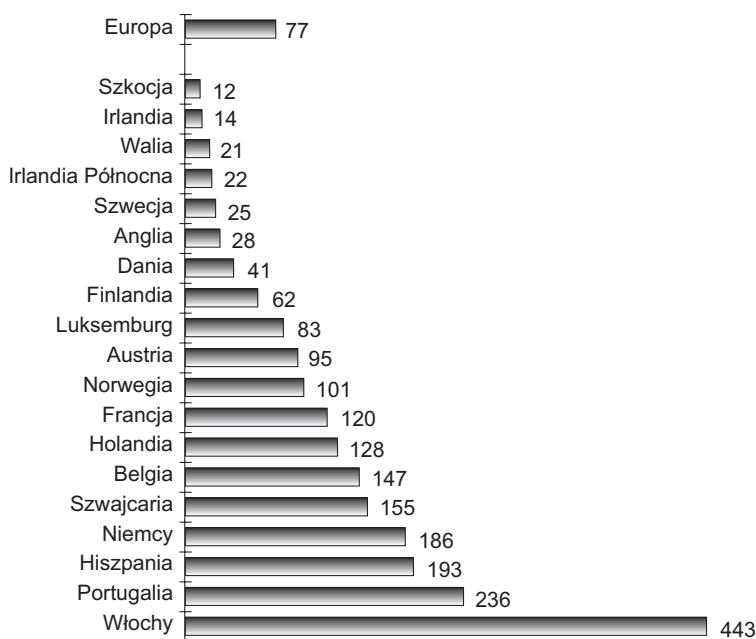
Źródło: The Golf Research Group, 1997.

Europa

W Europie istnieje około 5900 (zarejestrowanych i odpowiadających normom PGA) pól golfowych, co stanowi 19% wszystkich pól na świecie i stawia Europę na drugim po Ameryce Północnej miejscu i reprezentuje 47% pól położonych poza kontynentem amerykańskim.

Golfowy rynek europejski szybko się rozrasta. W ciągu ostatnich 10 lat wzrósł o 80%, a liczba golfistów rośnie co roku o 5%. W ciągu ostatnich dziesięciu lat europejski golf rozwinął się bardzo szybko. Według analizy The Golf Research Group wzrost liczby pól z 1000 do 2000 trwał 50 lat, jednak z 4000 do 5000 – już tylko 4 lata. Wciąż jednak Europa pozostaje w tyle w stosunku do Ameryki Północnej. W Europie przeciętnie na 18 dołków przypada 127 000 osób, gdy np. w USA już tylko 18 383 osoby.

- Islandia posiada 550 pól o 18 dołkach i populację mniejszą niż 300 000 osób, i tym samym ma najdogodniejsze warunki golfowe w Europie. Na 18 dołków przypada 9426 osób.
- W Wielkiej Brytanii z kolei przypada 23 tys. osób na 18 dołków.
- We Włoszech wskaźnik ten wynosi 443 tys., w Portugalii 236 tys., a w Hiszpanii 193 tys.
- W Europie Środkowej i Wschodniej jedynie Słowenia i Czechy mogą zagwarantować warunki golfowe porównywalne jak w Europie Zachodniej.

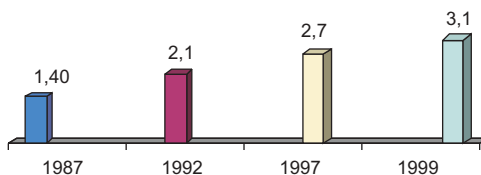

Ryc. 4. Liczba pól golfowych w Europie mierzona „wskaźnikiem 18 dołków”

Źródło: The Golf Research Group.

Poziom zapotrzebowania na pola golfowe zmienia się w zależności od kraju. Europa nie jest jednym rynkiem golfowym, ale zbiorem wielu różnych krajów, z których każdy ma swój własny, unikatowy rynek golfowy.

Trudność w prognozowaniu nowego rynku, jakim jest Europa Wschodnia, stanowi niemożność oszacowania populacji golfistów. Na przykład nikt obecnie nie gra w Bukareszcie, ponieważ nie ma tam pola golfowego. Nie ma tam popytu, ponieważ nie ma podaży. Trzeba jednakże zadać pytanie, czy gdyby w Bukareszcie powstało pole, wykreowałoby ono popyt, pozwalający osiągnąć komercyjny sukces. Nie uzyskamy odpowiedzi na to pytanie, dopóki pole nie powstanie.

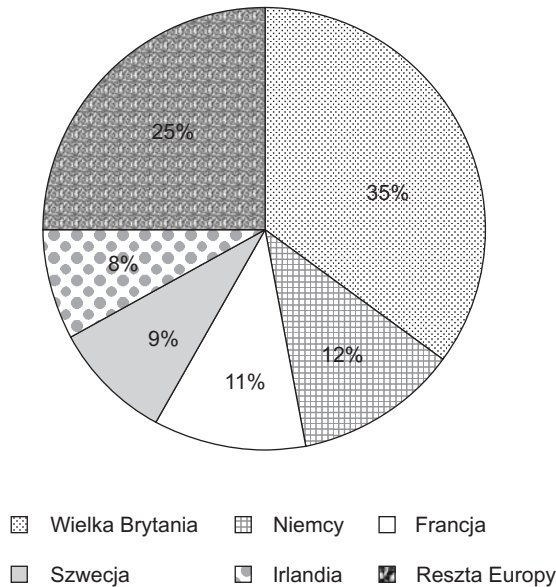

Ryc. 5. Europejscy golfiści w milionach

Źródło: The Golf Research Group.

Według badań zamieszczonych w raporcie The Golf Research Group z 1997 r. ocenia się, że rynek europejski zanotował ogromny wzrost (1738 nowych pól) w ciągu ostatnich 10 lat, co oznacza wzrost o 80%. W tym okresie aż 110% więcej Europejczyków zaczęło grać w golfa i podobny wzrost jest przewidywany w następnej dekadzie. Łatwo jest jednak zauważyć istniejące dysproporcje w rozmieszczeniu pól golfowych w poszczególnych krajach, co widać dokładnie na ryc. 7.

Około 77% pól golfowych w Europie jest zlokalizowanych w pięciu krajach – Wielkiej Brytanii, Niemczech, Francji, Szwecji, Irlandii. Te same kraje gromadzą 75% wszystkich golfistów europejskich.

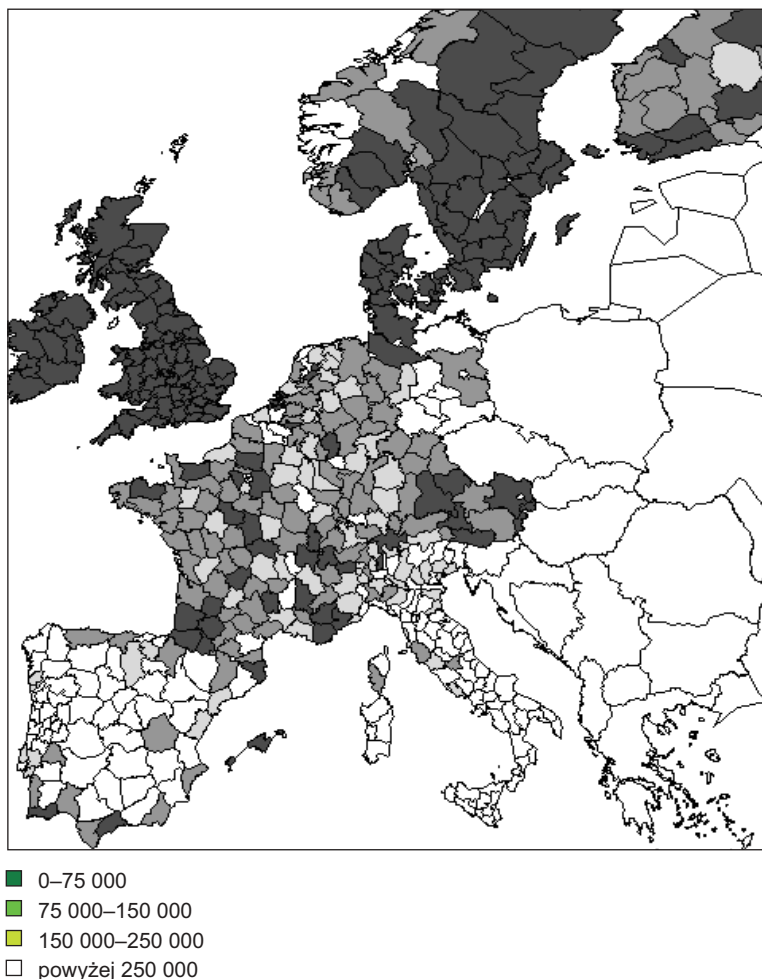
Ryc. 6. Największe europejskie kraje golfowe

Źródło: The Golf Research Group.

Irlandia i Wielka Brytania wykazują największy entuzjazm wobec golfa. Kraje te, a szczególnie Szkocja, są związane historycznie z tą grą i oferują najlepsze i najstarsze pola golfowe na świecie. Pośród wszystkich pól golfowych w Europie największy ich udział posiada Wielka Brytania (około 2600, czyli ok. 45%).

Od początku lat 90. kraje Północy notowały duży wzrost zainteresowania golfem i obecnie trend ten jest zauważalny w Danii, Norwegii i Finlandii. Szwecja osiągnęła imponujący wzrost liczby golfistów, co 20. Szwed jest zarejestrowanym golfistą. Kraje skandynawskie już od dawna otaczają szczególną opieką ten sport, co procentuje rosnącą liczbą pól golfowych i graczy.

Hiszpania i Portugalia od dawna przyciągały wielu turystów. Obecnie, w związku ze wzrostem zainteresowania golfem w tych krajach, sport ów stał

Ryc. 7. Liczba osób przypadająca na pola o 18 dołkach w Europie

Źródło: The Golf Research Group.

się dodatkowym magnesem dla licznych Europejczyków przyjeżdżających na Półwysep Iberyjski. Jak można się spodziewać, większość pól golfowych jest usytuowana w okolicach popularnych atrakcji turystycznych.

Według statystyk 1/3 zarejestrowanych europejskich golfistów to kobiety. Holandia, Austria i Niemcy dominują w tej dziedzinie – w ostatnim roku odnotowały sięgający 40% przyrost. Niemcy np. wdrożyły program „Golf – nowym stylem życia”, przyznając specjalne ulgi przy tworzeniu baz golfowych. W efekcie dzisiaj liczba pól golfowych w tym kraju przekroczyła 630, a liczba zarejestrowanych graczy amatorów sięgnęła 428 tys. (w tym 166 tys. kobiet i 4,6 tys. juniorów).

Tab. 2. Liczba zarejestrowanych golfistów i pól golfowych w Europie w 2001 r.

Kraj	Populacja (w tys.)	Zarejestrowani golfiści (w tys.)	Pola golfowe	Liczba golfistów przypadających na pole	Procent populacji
Irlandia	3 841	221	394	561	5,75%
Szwecja	8 875	475	404	1 176	5,35%
Wielka Brytania	59 648	1 206	2 589	466	2,02%
Dania	5 353	98	132	742	1,83%
Norwegia	4 503	80	113	708	1,78%
Finlandia	5 176	77	96	802	1,49%
Holandia	15 981	170	122	1 393	1,06%
Austria	8 151	60	110	545	0,74%
Szwajcaria	7 283	37	72	514	0,51%
Francja	59 551	292	511	571	0,49%
Niemcy	83 030	370	604	613	0,45%
Hiszpania	40 038	175	247	709	0,44%
Belgia	10 259	40	76	526	0,39%
Słowenia	2 000	3,1	11	282	0,16%
Włochy	57 680	59	224	263	0,10%
Portugalia	10 000	9,4	59	159	0,09%
Czechy	10 280	8,5	23	370	0,08%
Słowacja	5 400	1	3	333	0,02%
Węgry	10 300	1	6	167	0,01%

Źródło: European Golf Association przy współpracy z KPMG.

Europa Centralna i Wschodnia

Na całym świecie golf notuje od przeszło dwóch dekad niezwykle rozwój. Chociaż wciąż uznawany jest za sport elit, staje się coraz bardziej popularny również w Centralnej i Wschodniej Europie. Zakłada się, że na Węgrzech już teraz jest około 1000 golfistów. Przypuszcza się również, że w ciągu następnych 10 lat zainteresowanie tym sportem wzrośnie o 20–25%. W większości krajów Centralnej i Wschodniej Europy, głównie dlatego, że w czasach komunizmu był zakazany, golf jest mało rozpowszechniony.

Węgry

Pierwsze próby rozpowszechniania golfa na Węgrzech stały się możliwe dopiero w roku 1989. Kraj ten, liczący około 10 mln ludności, ma zaledwie

1000 zarejestrowanych golfistów. W porównaniu np. z Czechami i Słowenią Węgry posiadają około 8–9 razy mniej zarejestrowanych golfistów. Dynamika węgierskiej gospodarki pozwala przypuszczać, że przy stałym wzroście dochodów ludności i przeznaczaniu ich na towary luksusowe liczba graczy również się powiększy. Dzięki programom telewizyjnym, pomocy różnych organizacji i wzrostowi liczby pól golfowych Węgrzy zakładają, że w ciągu 10 lat wzrost liczby golfistów wyniesie ok. 25%. Wszystko to jednak zależy od tego, czy golf będzie sportem osiągalnym w sensie finansowym, czy przestanie być postrzegany jako elitarny.

Czechy

W ostatnich latach można było zanotować znaczący wzrost zainteresowania golfem w Czechach. Liczba golfistów wzrasta z każdym rokiem, w 2003 r. było 16 tys. zarejestrowanych golfistów. Niestety, brak jest informacji o osobach niezarejestrowanych i początkujących. Dla części Czechów golf stał się modą, symbolem statusu społecznego. Zapraszanie na biznesowe spotkania na polu golfowym lub organizowanie firmowych turniejów jest obecnie bardzo cenione.

Czechy, tak jak już wspomniane Węgry i Słowenia oraz Polska i Słowacja, notują podobny wzrost zainteresowania golfem. Wszystkie te kraje szczytą się pięknem krajobrazu i w niedługim czasie mogą się stać obiektem zainteresowania ze strony wielu golfistów. Przewiduje się, że to właśnie Czechy staną się wówczas liderem ze względu na bliskość Niemiec i Austrii oraz golfową historię tego kraju.

Polska

Pierwsze pole golfowe w powojennej Polsce powstało w 1993 roku w Rajszewie pod Warszawą, a pierwszym klubem był First Warsaw Golf & Country Club. W ciągu tego roku też inne powstałe kluby – ABGC, GGCC i wspomniany już FWGC – stworzyły pierwszą w historii polską organizację golfową – Polski Związek Golfowy. Później dołączyły kluby z Naterek koło Olsztyna i Łukęcina. Gromadziły one około 100 golfistów. Obecnie w Polsce jest około 20 klubów, kilkanaście większych i mniejszych pól golfowych oraz kilkadziesiąt *driving range*.

W Polsce w ostatnich latach odbywały się Mistrzostwa Europy Kobiet, Mistrzostwa Europy Juniorów oraz Młodzieżowe Mistrzostwa Europy. Przed ośmioma laty w pierwszych Mistrzostwach Polski Juniorów wystartowało kilkanaścioro dzieci. We wrześniu 2002 roku było już 50 dobrych golfistów. Golf w Polsce rozwija się powoli, dlatego najważniejszą sprawą jest uświadomienie potencjalnym graczom, że ten sport, poza profesjonalnym wyczynem, oferuje możliwości rywalizacji na wysokim poziomie, także amatorskim, i to w każdym wieku.

Ryc. 8. Kluby i pola golfowe w Polsce

Tab. 3. Prognoza rozwoju golfa w niektórych krajach europejskich

Kraje	Liczba pól golfowych (stan obecny)	Liczba pól golfowych przewidywana na rok 2010
Polska	19	142
Grecja	6	41
Czechy	43	37
Węgry	6	36
Litwa	1	13
Słowacja	4	11
Łotwa	0	10
Estonia	1	5
Cypr	3	3
Malta	0	2
Ogółem	-83	300

Źródło: The Golf Research Group.

Kolejną sprawą jest promowanie budowy nowych miejsc do gry lub treningu, bez których rozwój tego sportu (wzorem innych krajów) byłby utrudniony. Ważne jest także pokazanie, że w Polsce są już ogólnie dostępne miejsca, gdzie można poznać tajniki tego sportu. Zauważalny wzrost aktywnego zainteresowania golfem spowodował widoczną zmianę w mediach, które również zaczęły poświęcać coraz więcej czasu na prezentowanie golfa.

Nie bez znaczenia jest fakt, że golf na całym świecie jest elementem stymulacji rozwoju mikroregionów, gdyż daje możliwość zatrudnienia i tworzenia nowych miejsc pracy w turystyce i innych działach gospodarki.

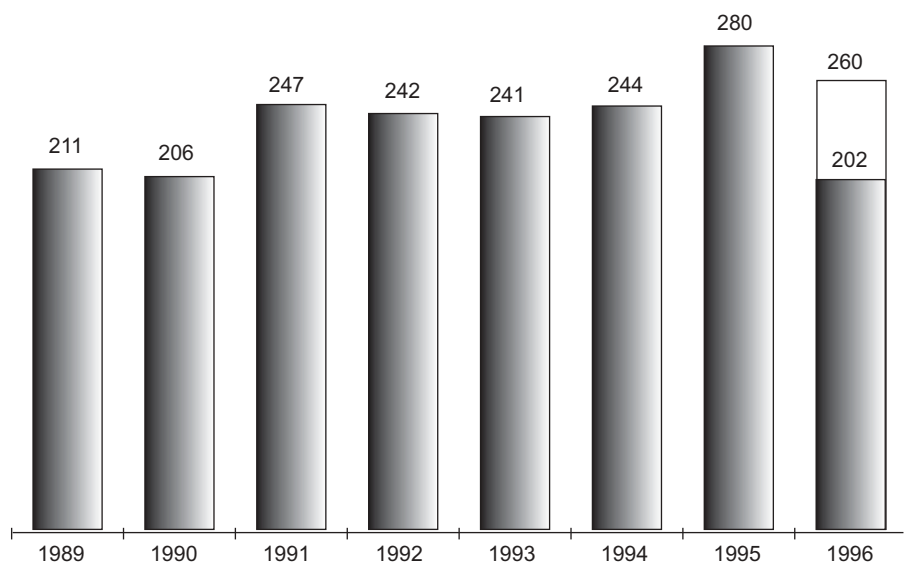
Jak twierdzi prezes PZG: „na 50 polach golfowych będzie grało 20 tys. ludzi w ciągu następnych 10 lat”.

Stany Zjednoczone i Kanada

Golf jest sportem bardzo rozpowszechnionym w Ameryce Północnej; gra w niego aż 31,7 mln osób. Na kontynencie istnieje około 18 089 pól golfowych, co stanowi 59% światowych „zasobów”. Rozmieszczenie pól jest jednak uzależnione od klimatu. Wschodnie Wybrzeże jest obszarem o największym zagęszczeniu pól.

Stany Zjednoczone zanotowały olbrzymi wzrost liczby pól od roku 1990, wyniósł on około 3851.

Przeciętnie od 1990 r. rocznie w USA powstawało około 240 pól golfowych z małymi wahaniami, tzn. spadkiem w roku 1991 r. i wzrostem 1995 r. W roku, w którym badanie było przeprowadzane, tzn. 1996, oddano do użytku 202 pola, a w przewidywaniach zakładano, że powstanie około 260.

Ryc. 9. Rozwój pól golfowych w USA w latach 1989–1996

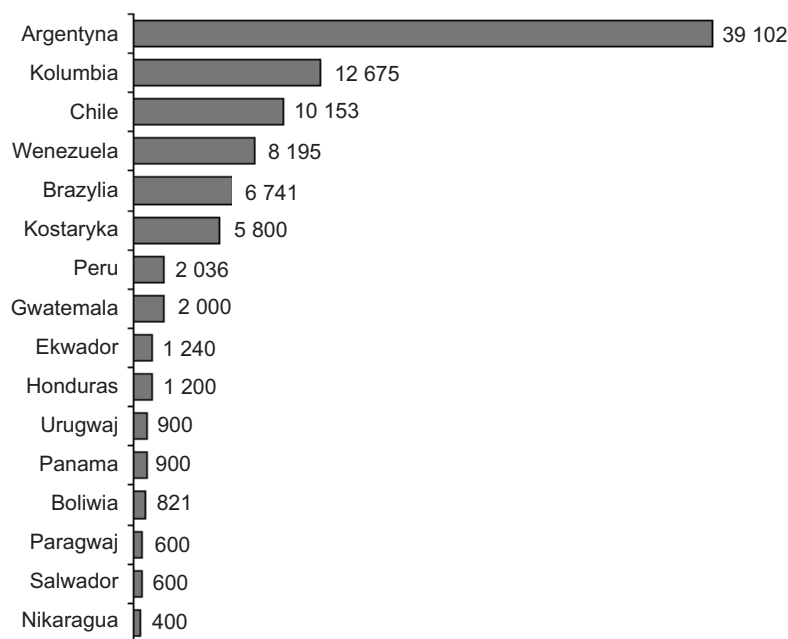
Źródło: The Golf Research Group.

Popularność golfa w USA nie wynika tylko z aspektów sportowych. Jak pisze Ch. Dugas w „USA Today” w artykule *Gate living makes fairway fashionable*, domy położone w pobliżu pól golfowych są najbardziej poszukiwanymi nieruchomościami w USA. Jak podaje The Golf Research Group, zainteresowanie osiedlami wokół pól golfowych wciąż wzrasta. W 1996 r. 24,7 mln ludzi grało w golfa, co w porównaniu z wcześniejszą dekadą (kiedy liczba ta wynosiła 19,9 mln) jest dużym wzrostem. W tym samym czasie liczba Afroamerykanów grających w golfa prawie się podwoiła – z 360 tys. do 700 tys.

Ameryka Centralna i Południowa

Ameryka Centralna i Południowa to obszar o najmniejszym rynku golfowym na świecie. Istnieje tam zaledwie 500 pól golfowych oraz 100 tys. golfistów.

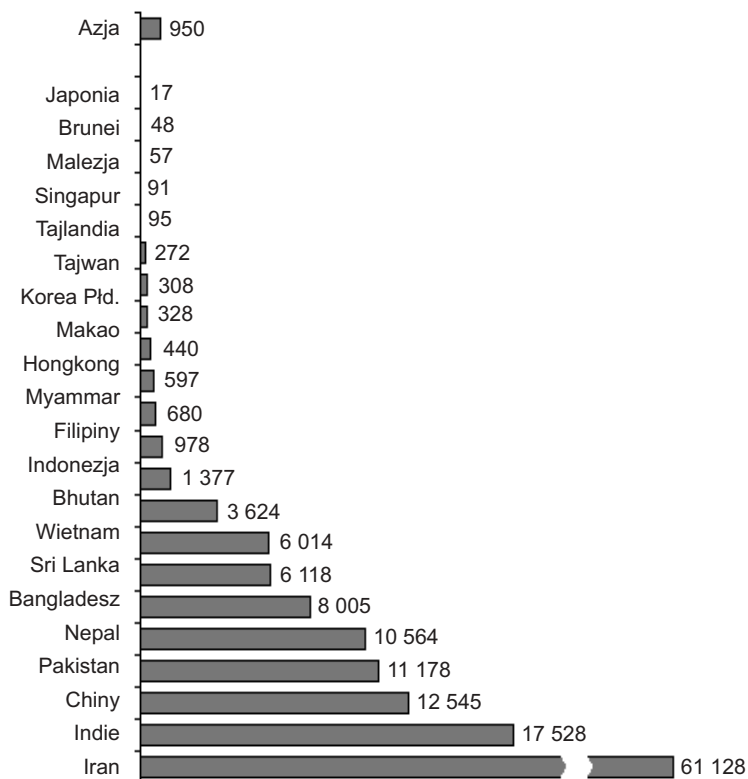
- Argentyna w skali tego kontynentu znacząco dominuje, posiada 200 pól oraz 40 tys. golfistów.
- Ponad 1 mln mieszkańców przypada na 18 dołków, co przewyższa światową średnią prawie pięciokrotnie. Argentyna i Kostaryka przodują w wyliczeniach, tam przypada około 25 tys. osób na 18 dołków.
- Według Golf Research Group zaledwie 1 osoba na 3375 gra w golfa w Centralnej i Południowej Ameryce. Jedynie Bliski Wschód ma niższy udział procentowy.

Ryc. 10. Liczba golfistów w poszczególnych krajach Ameryki Centralnej i Południowej
Źródło: The Golf Research Group.

Azja

Kontynent jest bardzo zróżnicowany, jeśli chodzi o zainteresowanie golfem. Jak pokazuje ryc. 11, na drugim miejscu według liczby osób przypadających na pole o 18 dołkach plasuje się Japonia. Według Japan Leisure Development Center w roku 1997 około 13 mln osób grało w golfa. W wyniku kryzysu w roku 1997 liczba ta nieznacznie spadła, w roku 1998 jednak wciąż był to największy rynek golfowy w całej Azji.

Ryc. 11. Liczba pól golfowych w Azji, mierzona „wskaźnikiem 18 dołków”

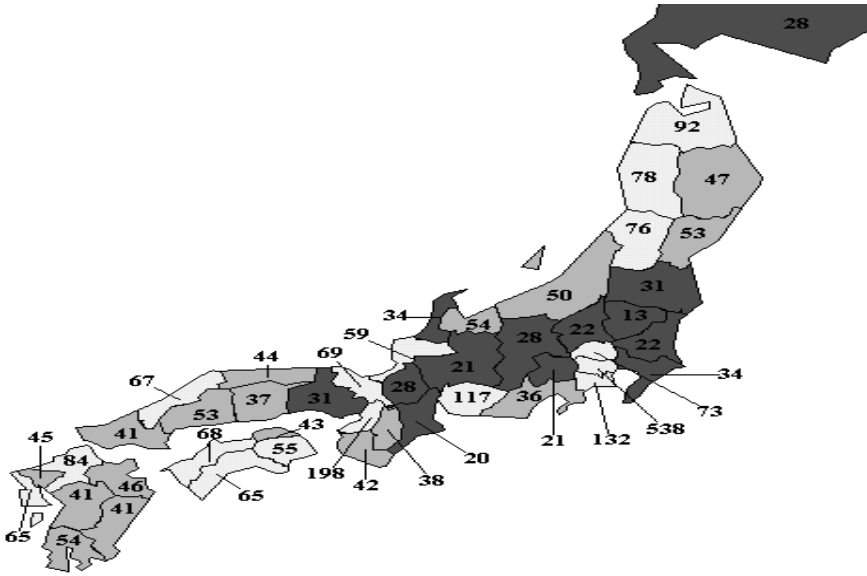
Źródło: The Golf Research Group.

Dominującą grupę wiekową golfistów japońskich stanowią 30, 40 i 50-latkowie. Wynika to z istniejącego tam zwyczaju rozpoczynania gry w golfa po ukończeniu studiów, gdyż sport ten traktowany jako element działalności w biznesie.

Tab. 4. Golfiści w Azji według wieku i płci (1997 r., w %)

Grupa wiekowa	Średnia	10–19	20–29	30–39	40–49	50–59	ponad 60
Mężczyźni	22,2	0,9	11,7	29,5	32,7	33,5	12,0
Kobiety	2,8	1,7	3,4	1,3	4,0	2,7	2,8

Źródło: The Golf Research Group.

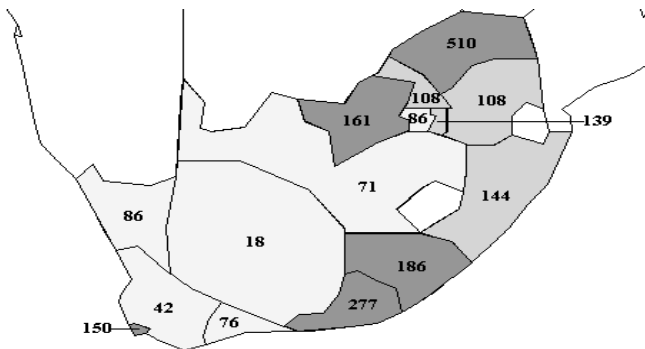

Ryc. 12. Rozkład pól golfowych w Japonii (liczba pól mierzona „wskaźnikiem 18 dołków”)

Źródło: The Golf Research Group.

Afryka

Na kontynencie afrykańskim od początku stulecia aż do lat 30. notowano ciągle przyrost liczby pól golfowych. W latach 60. wskaźnik ten spadł do 5 pól golfowych rocznie. Jednak już przez ostatnie 20 lat liczba ta zaczęła znowu rosnąć. Obecnie w Afryce powstaje 12 pól rocznie. Golf w Afryce uprawiany jest głównie w RPA i w Afryce Północnej, np. w Maroku, Tunezji, Egipcie itp. Głównym czynnikiem lokalizacji w tych miejscach jest albo aglomeracja, np. Johannesburg, Kapsztad itp., albo ośrodki turystyczne (np. Tunezja, Egipt).

Ryc. 13. Rozkład pól golfowych w Afryce Południowej (liczba pól mierzona „wskaźnikiem 18 dołków”)

Podsumowanie

Na całym świecie możliwość gry w golfa jest wyznacznikiem rozwoju turystycznego danego kraju, a nie muszą dodawać, że rozmowy między ludźmi grającymi w golfa, niezależnie od nacji, mają zawsze bardziej przyjazny i konstruktywny charakter.

Golf wciąga jak narkotyk. Kto raz w życiu prawdziwie „zachłysnął się” tą grą, wie, że prędzej czy później znów wróci na pole. Większość graczy podporządkowuje wybór wyjazdu na wakacje możliwością gry i niemal nigdy nie wyrusza w podróż bez torby golfowej. Powszechnym i znanym faktem jest, że golfiści tworzą nieformalny światowy klub ludzi, którzy wzajemnie sobie pomagają. Wbrew pozorom ten klub jest otwarty dla wszystkich.

Bazując na danych GTC-Golf & Tourism Consulting, można powiedzieć, że na całym świecie mamy do czynienia z bardzo zróżnicowanym rynkiem. Generalnie obszar Europy można podzielić na kraje niskim rozwoju pól golfowych; do tej grupy należą Włochy, Portugalia, Czechy, Słowenia, Węgry, Grecja, oraz obszary, gdzie dyscyplina ta szybko się rozwija: Austria, Niemcy, Francja, Hiszpania, Belgia, Luksemburg. Najwyżej sport ten jest rozwinięty w Walii, Islandii, Australii, Danii, Norwegii, Anglii, Finlandii, Japonii, Holandii. Z kolei Kanada, USA, Irlandia, Szwecja, Szkocja to już mistrzowie w rozwoju golfa.

Niewykluczone, że golf stanie się już na Igrzyskach Olimpijskich w Pekinie sportem olimpijskim, co również będzie miało wpływ na przyszły jego rozwój.

Literatura

Golf & Life, nr 1 (kwiecień 2003).

Łasica A., 2003, *Golf – vademecum*, Warszawa: Orbi Plus & European Center Sp. z o.o.

<http://www.golfeurope.com/almanac/history/history6.htm>, stan na 21.02.04

http://www.cecta.org/members/golf_in_hungary.htm, stan na 21.02.04

<http://www.ttg-czech.cz/GolfBoom.htm>, stan na 21.02.04

<http://www.europeanirish.com/Benelux/>, stan na 21.02.04

<http://www.invgolf.com/introduction.htm>, stan na 21.02.04

http://www.invgolf.com/intelligence_report.htm, stan na 21.02.04

http://www.salemsbdc.org/FMAs/Industry-analyses/Japan_golf_industry-analysis.htm, stan na 21.02.04

http://www.golfeurope.com/clubs/british_isles.htm, stan na 21.02.04

<http://www.eigca.org/articles2.php>, stan na 21.02.04

<http://www.golf-research-group.com/start.html>, stan na 21.02.04

<http://www.golf.pl>, stan na 21.02.04